

ALGILAMA VE DÜŞÜNME ÜZERİNE

<"xml encoding="UTF-8?">

EHL-İ BEYT AHLAKI

Hüseyin b. Ali b. Sâdık El-Behrani

BİRİNCİ BÖLÜM:

AHLAKA OLAN İHTİYAÇ, AHLAKIN FAYDASI VE ÖNEMİ
AHLAKA OLAN İHTİYAÇ, AHLAKIN
FAYDASI VE ÖNEMİ

Resulullah (Allah'ın rahmeti ona ve onun Ehl-ibeyt'ine olsun) şöyle buyurmuştur: "Ben yüce ahlakı tamamlamak üzere gönderildim."

Güzel ahlak olmaksızın kıyamet ve dünya işlerinden hiç biri herhangi bir düzene giremez ve hayatta bir huzur sağlanamaz. O halde ahlakını düzeltip güzel temeller üzerine oturtmadan fazla amelin bir yarar sağlayabileceğini sanmak hatadır. Aksine kötü huy, hayır ameli, aynen sirkenin balı bozduğu gibi,

bozup fasid eder. Sonu fesat olan bir şeyin ne gibi bir yararı olabilir ki? Ahlakı ıslah etmeksizin fazla ilim sahibi olmanın bir yarar sağlayacağını da sanmayınız. Kesinlikle böyle olmaz. Ehl-i Beyt İmamları (Allah'ın rahmeti ve selamı onlara olsun) şöyle buyurmuşlardır:

"Böbürlenen mükebbir alimlerden olmayınız. Zira hak olan tarafınızı da batıl olan tarafınız yok edip götürür."

Kötü ahlak sahibinin baba ve annesiyle, çocuklarıyla,

eşiyle dostlarıyla, komşusuyla, hocası ve öğrencileriyle olan ilişkilerinden mutluluk duyup, huzura kavuşacağını da sanmayınız. İnsanların tümü elinden eziyet çekip ondan nefret edeceklerdir. Böyle bir kimse halk arasında dağılmış olan yüce kemâlleri nasıl kazanabilir? Oysa

kemal ehli olan kimseler ondan nefret edip kaçarlar.

Ehl-i Beyt'in (Allah'ın selamı onlara olsun) gidişatına dikkat edip onlardan nakledilen davranış ve sözleri inceleyen bir kimse, onların, güzel ve yüce ahlaklarıyla halkı hidayet edip dine doğru çektiklerini görür. Şiilerin de buna emretmiş ve buyurmuşlardır ki: "Halkı dilinizle değil, amellerinizle (hakka) davet ediniz." Yani yüce ahlakınızla ve güzel amellerinizle diğerlerine örnek olunuz.

Bu açıklamalardan anlaşıldığı gibi, dünya ve ahiret işlerinin güzel ahlak olmaksızın bir düzene giremeyeceğine ve bütün varlık alemini ilgilendiren bi'setin faydası da yüce ahlakı tamamlamak olduğuna göre, ahlakını güzelleştirmek, bütün farzlardan önde gelir. Bunun yanı sıra her hayrın anahtarı,

her güzelliğin kaynağı, her yararın nedeni ve her amelin başlangıcı da güzel ahlaktır. Kafirlerin bile iyi ahlak sebebiyle hayrı elde ettiklerini bildiren hadislerle dikkat ediniz! Resulullah'ın (s.a.a) elinde esir olan cömert bir müşrik hakkında Cebrail nazil oluyor ve Allah'ın, onun öldürülmemesini emrettiğini bildiriyor. Bu ise onu dünyada ölümden kurtardığı gibi ahirette de (man ettiğinde) cennete nail olmasına yol açıyor.

Güzel ahlak sahibi herkesin tasdik ettiği bu ön bilgileri kavradıktan sonra bilmelisin ki, (Allah seni muvaffak kılıp hidayet etsin) ahlak alimlerinin de ifade ettikleri gibi, ahlak hususunda Ehl-i Beyt İmamlarının (Allah'ın selamı onlara olsun) bazı ilke ve kanunları vardır. Onları bilmek, iyi ahlak edinmeyi

kolaylaştırıp herhangi bir zorluk olmaksızın ona erişmeyi sağlar. "Hak Teâla'nın bize zorluk değil, kolaylık istediğini ve dinde bize bir zorluk çıkarmadığını" bildiren ayetlerden de anlaşıldığı gibi Resulullah (s.a.a) şeriat ilminde kolay olan şeriati getirdiği gibi, tarikat ilminde de bize kolaylık kapılarını açıp zorluk kapılarını kapatmıştır. O halde "Bu iş zordur, nefisle cihad edip ağır riyazetlere katlanmak gerekir;

siz böyle zorluklara katlanabilir misiniz?" gibi bahanelerle Şeytan, sizi ahlak ilminden nasibinizi almaktan alıkoymasın. Oysa ki, birçok zor riyazet sahibi ve nefsiyle cihad ehli onalrar vardır ki, Ehl-i Beyt'in ahlaki yönteminden haberdar olmadıkları ve sırf zahirlerini onlara benzetmeğe çalıştıkları için dünyevi hedefler ve düşük makamlardan gayri bir şeye ulaşamıyorlar...

Hakikat şudur ki, Allah Teâla yüce hikmeti ve güzel yaratışı gereği, kullarını imtihana tabi tutmuş, onlardan büyük şeyler istemiş, bunların anahtarını ise küçük şeyler (ameller) karar kılmıştır.

Bu ulaştırıcı şeyleri küçük sayıp da gevşeklik gösteren kimseler kendilerinden istenilen amaca ulaşmaktan geri kalırlar. Bu ise onlar için en büyük acılardan biri olur. Fakat bu küçük vasıtalarla sarılan kimseler o büyük ve sevilen genel amaca da ulaşırlar. Bu ise, onlar için büyük bir saadet vesilesi olur.

Bu açık hikmetleri az bir tedebbür (tefekkür) edip de düşün! Hak Teâla'nın yaratıklarına nasıl da açık delil ikame ettiğini ve onlara sayısız nimetleri indirdiğini gör.

Nalıl da bu küçük şeylerle onları o yüce makamlara ulaştırmıştır! Buna rağmen halkın kendilerini nasıl da ebedi helakete ve acı azaba attıklarına bak. Oysa bazı küçük şeyleri yapmak onları kurtarabilirdi. Bu hikmeti Ehl-i Beyt'ten nakledilen "Rızkın azını azımsayan, çoğundan da mahrum kalır.

" hadisinden anlıyoruz. Bütün belalar ve musibetlerin başlangıcı, küçüğü küçümsemek ve azı azımsamaktır. Buna karlılık hadisten de anlaşıldığı gibi rızkın azını azımsamıyan çoğundan da mahrum olmaz. Sonra eğer bu manayı iyice düşünecek olursak,

konuyu açığa kavuşturan diğer misaller de bulabiliriz. Şüphesiz sayısız Ehl-i Beyt hadisleri de buna şahittir. Örneğin: "Günahların küçüğünden korkunuz." Hakeza "Hiçbir itaati küçümsemeyin, belki Allah'ın rızası onda olur; ve hiçbir günahı küçümsemeyin, belki Allah'ın gazabı onda olur." Bu vb.

birçok hadisler hidayet talibi olanlara şariat-ı Muhammedi'nin Allah-u Teâla'nın izniyle en yüce ve sevilen amaçlara ulaştıran küçük ve kolay hükümler üzerine kurulmuş ulduğunu açıklamakta yeterlidir sanıyoruz. Hak Teâla'nın bir hadis-i kutside: "Bana bir karış yaklaşıp ben bir adım yaklaşıyorum.

" diye buyurması da konuyu daha bir açıklığa kavuşturmaktadır. Hak Teâla kendisine yaklaşıp yaklaştığına ve sırt çevirene çağrıda bulunduğuna göre O'na yönelip kapısını çalana nasıl davranır. Bu konuda Hz. İmam Zeyn-ül Abidin'in (a.s) Seher duasındaki:

"Sana kavuşmak için hareket eden şahsın yolu kısa mesafelidir. İnsanların dünyevi arzuları (arayı bir nüshaya göre de "Kötü amelleri") engel olmazsa, sen onlara gizli kalmazsın."

Kısacası, insanlardan istenilen, yüce ilahi ahlklarla süslenmektir. Bu ahlaklar, taşıdıkları değer sebebiyle Allah'a isnat edilerek ilahi ahlak diye anılmaktadır. Ehl-i Beyt'ten gelen hadislerde de şöyle buyrulmuştur:

"Alah'ın ahlakıyla ahlaklanın."

Bu ahlak Hz. Muhammdede, onun pâk Ehl-i Beyt'i (Allah'ın rahmeti onlara olsun) ve onlara uyanların ahlakıdır.

Ey Allah'a yönelmek isteyen ve böyle bir yüce makama ulaşmayı arzulayan kardeş, Ehl-i Beyt'in nurlanan gerçekleri sana sunmak isteyen ve senin hayrını isteyen birisi olarak benim şu sözümü dinle:

Bu yüce ahlakı edinmenin yolu, sürekli bir istikamet göstermek ve ifrat ve tefritten kaçınmaktır. O halde elinden geldiği kadarıyla itaat etmek ve Allah'ın sevmediği kötü amellerden kaçınmakla Allah Teâla'ya yakın olmaya çalış! Küçük veya büyük hiçbir şeyde müsamaha etmeyip işini ciddiyet temeli üzerine kur.

Her ne kadar senin nazarında küçük bile olsa, hayır bildiğin, hayır olduğu malum olan her işi yapmayı kendine amaç et! Bunun aksine her ne kadar senin nazarında küçük bile olsa, kötü bildiğin her şeyi de terkedip ondan kaçınmayı kendine bir vazife bil. Küçük olsun, büyük olsun, işlerinde asla gevşeklik ve müsamahaya yer verme! Aksine her zaman işini itkan ve dikkat temeli üzerine kur. Asla çok amel yaparak işlerindeki itkan ve

sağlamlığı kenara atma! İstenildiği gibi sağlam bir şekilde yapılan bir hayır amel, ştjab ve sağlamlık üzere yapılan binlerce hayır amelin sonucunu verir; dikkatsizlikle yapılan binlerce hayır amel, gerektiği şekilde dikkatle yapılan tek bir amelin bile sonucunu veremez. Hatta hikmet ve marifet sahiplerinin nezdinde bunlar asla birbiriyle mukayese edilemez.

Maksadım, sizde en küçük hata bile vuku bulmasın, demek değildir ki,

bu işin zorluğunu düşünerek kendi kendine: "Ben bu halimle böyle ağır bir şeye nasıl katlanırım?" diyesiniz. Maksadım odur ki, işinizi gevşeklik ve müsamahaya terketmeyin ve müsamaha ve gevşeklik yüzünden en küçük bir hatanın bile sizden görülmesine müsaade

etmeyin. Ama eğer heva ve hevesin galebesi veya şeytanın ve nefsin aldatması sonucu sizden bir hata görülürse bu ayrı bir şeydir. Mâsum olmayan insanlarda bu olabilir.

Başka bir tabirle maksadımız, şeriatın cüz'i sayılan işlerinde bile önem verip nefsinizi müsamaha göstermeye alıştırmamızdır. Bu ise yüce makamlara ulaşmaya yol açar. Allah Teâla kendi izniyle bunu, o yüce makamlara ait hazinelerin anahtarı kılmıştır. Allah'ın hazinelerinin anahtarını alan ise gani olup büyük saadete ulaşır.

Eğer sözün uzamasından korkmasaydım bu konuda yeretince açıklamada bulunup birçok örnekler zikrederdim. Gerçi uzasa da değeri vardır. Zira bu, binlerce ilahi hikmet kapısının açıldığı en ince ve en sağlam kapıdır. Belki de gelecekteki bölümlerde de bu konu hakkında yine .bazı açıklamalarda bulunuruz, inşaallah